

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

برگی از دفتر آفتاب

شرح حال شیخ السالکین
حضرت آیت اللہ العظمیٰ بروجردی

باجتہاد نظر و اضافات

رضاباتی زاده پطای

انتشارات کمال الدین

سرنشانه	: باقی زاده پلامی، رضا، ۱۳۳۵ -
عنوان و نام پدیدآور	: برگی از دفتر آفتاب؛ شرح حال شیخ السالکین حضرت آیت الله العظمی بهجت / رضا باقی زاده
مشخصات نشر	: تهران؛ کمال اندیشه تهران، یاس بهشت ۱۳۸۶.
مشخصات ظاهری	: ۲۳۲ ص، ۱۳/۵ × ۲۱/۵ س. م.
شابک	: 9789642662333:
وضعیت فهرست نویسی	: فیا
پادداشت	: کتابنامه: ص. [۲۲۰]؛ همچنین به صورت زیرنویس.
عنوان دیگر	: شرح حال شیخ السالکین حضرت آیت الله العظمی بهجت.
موضوع	: بهجت - محمد تقی، ۱۲۹۳ - - سرگذشتنامه
موضوع	: فقیهان - سرگذشتنامه.
موضوع	: مجتهدان و علما - سرگذشتنامه
رده بندی کنکوه	: ۱۳۸۶ ب ۹ / پ ۱۵۳۵ / BP
رده بندی دیویی	: ۳۷۱/۳۱۳۳
شماره کتابشناسی ملی	: ۱۱۶۱۶۶۸

- * نام کتاب: برگی از دفتر آفتاب
- * ناشر: کمال اندیشه
- * ناشر همکار: یاس بهشت
- * مولف: رضا باقی زاده پلامی
- * مدیر اجرایی: سید ضمیاء نجفی
- * حروفچین: مهدی فیروزخانی
- * نوبت چاپ: بهار ۱۳۸۸ اول
- * تیراژ: ۵۰۰۰ نسخه
- * چاپ و صحافی: بهمن
- * بهاء: ۳۳۰۰ تومان
- * شابک: 978-964-2662-33-3

مراکز پخش:

- تهران: انتشارات کمال اندیشه، میدان انقلاب - خ کارگر جنوبی - خ روانمهر
- نیش بنیست دولتشاهی پلاک ۲۳۱ واحد ۲ تلفن: ۵-۶۶۹۷۳۶۶۳
- مشهد: انتشارات عروج اندیشه: ۲۲۱۲۳۷۳-۰۵۱۱
- قم: انتشارات خادم الرضا: ۷۷۳۲۱۴۲-۰۲۵۱

بسمه تعالی

مسئول محترم دفتر حضرت آیت الله العظمی بهجت زهد مزه

با سلام و تقدیم تحیات الهی

از آنجا که نشر آثار مکتوب در ارتباط با زندگی پر برکت علمای دین اسلام علی الخصوص مراجع گرانقدر تقلید معاصر شیعه باعث شناخت بیشتر اقشار مختلف جامعه خاصه جوانان عزیز با نحوه زندگی و منش پاک این بزرگواران می گردد و از دیگر سوی ترویج چنین آثاری در توسعه و تبیین فرهنگ اسلام ناب محمدی (ص) نقش به سزایی دارد، لذا انتشارات «کمال اندیشه» بر آن است کتاب «برگی از دفتر آفتاب» که پیرامون زندگی آموزنده عالم ربانی حضرت آیت الله العظمی بهجت می باشد را تجدید چاپ نماید، بدینوسیله استدعا دارد ارشادات و دستورات مقتضی را در زمینه موضوع فوق

الذکر مبذول فرمایید.

بسمه تعالی

کتاب برگ از دفتر آفتاب با ترجمه بهجت

در باب تدوین و چاپ آن از نظر دفتر اطلاع است.

مصدق است.

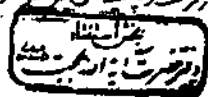
مؤلف کتاب

آیت الله العظمی

رضا باقری ولد

۸۷/۴/۶

بسمه تعالی
۸۷/۴/۶

تقدیم به تشنه‌گان

جستارهای ناب محمدی ﷺ

و جویندگان اسطوره‌های ورع و تقی

و سیده باوران چشم انتظار

بجست شمس غائب ﷺ

فهرست

۷	فهرست
۹	مقدمه:
۱۱	سخن نخست
۱۳	بخش اول
۱۳	گذری بر زندگانی حضرت آیت الله العظمی بهجت
۲۱	در محضر استادان برجسته فقه و اصول
۲۲	سیر و سلوک و عرفان
۲۴	فلسفه
۲۴	هجرت به قم
۲۵	تدریس و مکتب داری
۲۷	بخش دوم
۲۷	گذری کوتاه بر زندگانی برخی از استادان حضرت آیت الله العظمی بهجت
۴۵	بخش سوم
۴۵	جایگاه علمی و ویژگیهای تدریس حضرت آیت الله العظمی بهجت
۴۷	جایگاه علمی
۴۹	تشویق بزرگان به شرکت در درس ایشان
۵۱	شیوه تدریس
۵۳	موعظه در درس
۵۴	تالیفات
۵۵	الف) کتابهای چاپ شده:
۵۶	ب) تالیفات آماده چاپ و نشر:
۵۶	مباحث «جواهر الکلام» به بیان نظریات نو و ابتکاری خویش پرداخته‌اند...
۵۷	ج) تالیفاتی که هنوز اقدام به چاپ آنها نشده است:
۵۸	شاگردان
۵۹	بخش چهارم
۵۹	ویژگیهای اخلاقی عرفانی حضرت آیت الله العظمی بهجت

۹۳	بخش پنجم .....
۹۳	مرجعیت و خردمندی و فرزاندگی سیاسی حضرت آیت الله العظمی بهجت .....
۹۵	مرجعیت .....
۹۷	دیدگاههای سیاسی .....
۹۹	خردمندی و فرزاندگی سیاسی .....
۱۰۷	بخش ششم .....
۱۰۷	آیت الله العظمی بهجت در گفتار دیگران .....
۱۰۹	از دیدگاه امام خمینی <small>علیه السلام</small> .....
۱۱۲	از دیدگاه دیگر علما .....
۱۲۳	بخش هفتم .....
۱۲۳	سرچشمه حکمت رهنمودهایی از محضر حضرت آیت الله العظمی بهجت .....
۱۵۵	بخش هشتم .....
۱۵۵	درس‌هایی از محضر حضرت آیت الله العظمی بهجت .....
۱۹۱	بخش نهم .....
۱۹۱	چند دستورالعمل اخلاقی از حضرت آیت الله العظمی بهجت .....
۱۹۲	دستورالعمل نخست: .....
۱۹۵	دستورالعمل دوم: .....
۱۹۶	دستورالعمل سوم: .....
۱۹۷	دستورالعمل چهارم: .....
۱۹۸	دستورالعمل پنجم: .....
۱۹۸	دستورالعمل ششم: .....
۱۹۹	دستورالعمل هفتم: .....
۲۰۰	دستورالعمل هشتم: .....
۲۰۳	دستورالعمل نهم: .....
۲۰۴	دستورالعمل دهم .....
۲۰۷	بخش دهم .....
۲۰۷	حکایاتی از زبان حضرت آیت الله العظمی بهجت .....
۲۰۹	حکایاتی از زبان آیت الله العظمی بهجت .....

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

مقدمه:

خداوند مهربان را سپاس می‌گوییم و به درگاه حضرتش شکرگزاری می‌نمایم، که به الطاف او توانستم زندگی نامه فقیه نامور و عارف بصیر معاصر حضرت آیت الله العظمی بهجت را که سال‌ها قبل به نگارش در آورده بودم، با تجدید نظر و اضافات برای چاپ عرضه نمایم؛ شخصیتی که مصداق بارز کلام امیرمؤمنان در نهج البلاغه می‌باشد که «ژرفای روحشان را عظمت پروردگار لبریز کرده و هر چیز جز او در نگاهشان خرد است»^۱ بدین جهت اندیشیدن در شرح حال مردانی بزرگ چون او، می‌تواند امید بخش طالبان راه حق باشد.

مجموعه حاضر که شامل زندگی نامه، ویژگی‌های اخلاقی و علمی، دستورالعمل‌ها، حکایاتی از علمای گذشته از زبان ایشان و... می‌باشد با تغییرات، اضافات و افزودن عناوین و مطالب جدید تقدیم خوانندگان عزیز می‌گردد.

در پایان مقدمه لازم است از عزیزانی که ما را در چاپ جدید مجموعه حاضر یاری رساندند به ویژه دفتر حضرت آیت الله العظمی بهجت که با

بازخوانی‌های مکرر و تأیید نهایی ما را مورد لطف و توجه خود قرار دادند و نیز از برادر عزیزم جناب آقای کمالی مدیریت محترم انتشارات کمال اندیشه که کتاب حاضر را به زیور طبع آراستند، کمال تشکر را دارم. و از خوانندگان محترم و اصحاب اندیشه درخواست می‌نمایم که انتقادهای و پیشنهادهای خود را با آدرس پست الکترونیکی reza.baghizadeh@gmail.com با اینجانب در میان بگذارند.

پاییز ۱۳۸۷
رضا باقی زاده

سخن نخست

امروز از روزگار نیامده‌ای سخن می‌گویم که جز مؤمن
ناب و نایاب و گمنام را، راه نجاتی نخواهد بود. مؤمنی که
چون به صحنه درآید کسی او را نشناسد و اگر نباشد، کسی
سراغش را نگیرد.

چنین مردمی، شب پیمانان و ظلمت شکنان را چراغهای
هدایت و پرچم راهنمای اند.^۱

بسم الله الرحمن الرحيم

مهربان آفریدگار یکتا را، سپاس می‌گویم و بر درگاه حضرتش سجده‌ی
شکر می‌سایم. همانکه از گلشن رحمتش رسولانی امین برخاستند تا
کاروان درمانده‌ی بشر را به سر منزل امن رهنمون شوند. زان پس جان
عطشناک حیرت زدگان را از شراب ولایت لبریز کرد. او آنگاه که بزرگمرد
اهل بیت علیهم‌السلام را از دیدگان کدر و دسترس ناشایستگان بزبون پنهان کرد، از
کوهسار کرامتش کوثر فقاقت را جاری ساخت، تا اندک بازماندگان حق جو
از معارف خداوندی تهیدست نمانند. صدها سال پی در پی، از آنروز تا
امروز، دلدادگانی شوریده حال آمده‌اند و رفته‌اند؛ هر یک اختری تابناک و
گوهری شب چراغ؛ برخی بی‌نشان و بعضی نامدار و پرآوازه.

اما فقیهان دین، آنگاه که سیر در آرای فقیهانه را به سلوک در

سرآپرده‌ی ملکوت آمیختند، جذبه‌ای دیگر یافتند.
 فقیه نامور معاصر، حضرت آیت الله العظمی بهجت، از همانهاست که
 زرفای روحشان را عظمت پروردگار لبریز کرده است و هر چیز جز او در
 نگاهشان خرد است.^۱ خردمندی فرزانه که نور وجودش روشنگر محفل
 سوته دلان و محضر والایش روح پرور ودل نواز است.

خواندن و اندیشیدن در شرح حال مردانی بزرگ چون او، می‌تواند
 امید بخش روشنگری فرهیختگان، دانشوران، دانشجویان و طلاب و البته
 استادان محترم حوزه و دانشگاه باشد.

شرح حال نگاری این بزرگمرد، جسارتی بس بزرگتر می‌طلبید. من
 نیز شور جوانی را مهار نکردم و در کوششی طاقت فرسا، دریچه‌ای گشودم
 تا شیفتگان آن عزیز وارسته، نظاره‌گر عشق آتشین او به خداوند باشند.
 آنچه مانده، پوزشی است تقدیم اصحاب اندیشه و اهالی قلم تا
 کاستی‌های فراوان این دفتر را به نویسنده تذکر دهند و او را از نصیحت
 مشفقانه محروم نکنند.

از این رو تقاضامندم جهت پربار شدن این نوشتار، چنانچه انتقادات،
 پیشنهادها و مطالبی درباره‌ی این فقیه اهل بیت دارند، به آدرس پست
 الکترونیکی Reza.Baghizadeh@gmail.com ارسال فرمایند، تا در
 چاپهای بعدی مورد استفاده قرار گیرد.

والحمد لله رب العالمین

قم، بهار ۱۳۷۸

رضا باقی‌زاده پلامی